

Umowa o dzieło i umowa zlecenie

Umowa o dzieło i umowa zlecenia bywają często stosowane zamiast umowy o pracę, gdyż wobec faktu, iż nie ma do nich zastosowania kodeks pracy, nie gwarantują takiej trwałości oraz ochrony jak w przypadku stosunku pracy.

Umowa o dzieło i umowa zlecenia to umowy nazwane uregulowane w kodeksie cywilnym.

Zgodnie z art. 624 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Obowiązkiem przyjmującego zamówienie jest stworzenie określonego dzieła, które w chwili zawierania umowy jeszcze nie istnieje. Np. remont lokalu, namalowanie obrazu, wykonanie fotografii.

Zgodnie z art. 734 §1 kc przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Z powyższej definicji wynika, że w rozumieniu kodeksu cywilnego przedmiotem umowy zlecenia jest dokonanie czynności prawnej (a nie czynności faktycznej). Tak więc, większość umów potocznie nazywanych umowami zlecenia, będzie w rzeczywistości umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Podstawowa różnica pomiędzy umową zlecenia i umową o dzieło polega na tym, że przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do należytej staranności, a przy umowie o dzieło do osiągnięcia umówionego rezultatu.

Kodeks cywilny nie przewiduje żadnej szczególnej formy dla zawarcia ww. umów. Oznacza to, że mogą one zostać one zawarte także ustnie lub w sposób dorozumiany. Jednak dla celów dowodowych pożądane jest zawieranie umów w formie pisemnej, poprzez szczegółowe określenie praw i obowiązków obu stron umowy. W kwestiach indywidualnie nie uregulowanych przez strony w umowie, zastosowanie znajdą odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego. Celowym jest, aby umowa została spisana przed rozpoczęciem wykonywania poszczególnych świadczeń, aby nie było wątpliwości co do praw i obowiązków stron umowy.

Zleceniobiorca powinien wykonać zlecenie osobiście i stosować się do wskazanego przez zleceniodawcę sposobu wykonania zlecenia. Zasadniczo przy umowie o dzieło nie ma obowiązku jego osobistego wykonania (co jest niedopuszczalne w przypadku stosunku pracy). Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, tak za wykonanie dzieła jak i za wykonanie zlecenia należy się odpowiednie wynagrodzenie.

Obie umowy cechuje stosunkowa łatwość ich rozwiązania. W przypadku umowy o dzieło do czasu aż dzieło nie zostało ukończone zamawiający może w każdej chwili od umowy odstąpić, płacąc umówione wynagrodzenie. Jeśli chodzi o umowę zlecenia dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Również Przyjmujący zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Jednakże gdy zlecenie jest odpłatne, a wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za szkodę.

Często zadawane jest pytanie czy opisane powyżej umowy można zawrzeć „na próbę”. Co prawda kodeks cywilny nie przewiduje tak jak kodeks pracy umowy na okres próbny. Strony jednak zgodnie z zasadą swobody umów mogą wg własnych potrzeb ukształtować łączący je stosunek prawny.

Autor: Anna Gad, radca prawny, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy